

בין המחקר למעשה

קוראים יקרים,

בנוסף למאמרים אלו, כולל כתב העת שני מדורים שמטרתם להביא בפני הקוראים עדכונים מקצועיים קצרים מתחומים שונים. במדור "בחדשות מן האינטרנט" מציגה גבי ליאת רייבמן שני אתרי אינטרנט בעלי עניין לצבור הקוראים. במדור "ממדף הספרים" מציגה גבי יוספה דנציגר סקירה על ספר חדש מתחום הפיזיותרפיה הגריאטרית. בכוננתנו להוסיף בעתיד מדור נוסף אשר יציג פיתוחים קליניים וטכנולוגיים מעולם המעשה.

ברצוני לנצל במה זו להודות לחברי המערכת אשר סייעו את תפקידם, דר' רות אסא-דפרין, גבי ציפי בק, ודר' זיוה יזהר, ובמיוחד לדר' אלי כרמלי אשר במשך תשע שנים שימש כעורך ראשי של כתב העת לפיזיותרפיה. כולנו חבים לאלו תודה על המסירות, על המקצועיות ועל היצירתיות שאפיינו את עבודתו. במהלך כהונתו כעורך ראשי התפתח כתב העת ותפס מקום חשוב בקידום מקצוע הפיזיותרפיה.

המערכת הנוכחית כוללת חמישה חברים מחויבים להמשיך בדרך אשר התוו קודמיהם. אחת ההחלטות החשובות שאליה הגענו בישיבת העורכים הראשונה הייתה לבסס את התהליך "סקירת עמיתים" (peer review process). מעתה, כמו במרבית כתבי העת היוקרתיים בעולם, כל מאמר הנשלח למערכת יוערך באופן מקצועי על ידי שני מומחים, לפחות, בנושא, ובמהלך הערכה זהות מחברי המאמר תישאר אנונימית. תהליך זה יאפשר שיפוט מקצועי, איכותי והוגן. לקיום תהליך זה אנו תלויים בנכונות של עמיתינו מהאקדמיה והקליניקה לבחון מעת לעת מאמרים מתחום עיסוקם והתמחותם, להעריך את איכות המאמר המוגש ולהציע שינויים ותיקונים אשר עשויים לשפרו. לשמחתנו, כל העמיתים שאליהם פנינו עד כה הביעו נכונות לעזור בתהליך, ואנו גאים ברוח ההתנדבות של אנשי המקצוע הרואים בתרומה זו שליחות. הגיליון האחרון בכל שנה יכלול את שמות האנשים שהשתתפו בתהליך סקירת העמיתים.

ואחרון חביב, אנו שמחים לדווח כי מעתה כתב העת לפיזיותרפיה ייכלל במאגר המידע האלקטרוני:

Cumulative Index of Nursing and Allied Health Literature-CINHAL. כידוע, ה-CINHAL הוא מאגר מידע חשוב של ספרות מקצועית מגוונת בתחומי הבריאות השונים. החל מהגיליון הנוכחי, כל תקצירי המאמרים, ושמות מחבריהם יופיעו במאגר CINHAL. אין ספק שזהו צעד חשוב נוסף בהעלאת יוקרת כתב העת שלנו. אנו מקווים כי פרסום בינלאומי זה יעודד את חברינו להצטרף לתהליך הלמידה המשותף לכולנו ולהגיש למערכת מאמרים המשקפים את העשייה העשירה בארץ, הן המחקרית והן הקלינית.

בברכה,

יוכבד לויפר

איזה כלי מדידה יכול להעריך בצורה מהימנה את בעיות המטופל על מנת למקד את תכנית הטיפול במטרות הנכונות? איזה סוג טיפול יעיל יותר למצב קליני מסוים? מתי כדאי להתחיל טיפול ומתי חיוני להפסיקו? אלו השאלות שהקלינאי חייב לשאול עצמו יומיום אם ברצונו להמשיך להתפתח כאיש מקצוע איכותי. אחד התפקידים המרכזיים של אנשי האקדמיה הוא לבצע מחקרים מבוקרים אשר יקדמו את הידע ויעזרו במתן תשובות לשאלות החשובות שמעלה הקלינאי. רק קשר אמיתי והדוק בין האקדמיה לשדה יבטיח כי שאלות המחקר תהיינה רלוונטיות לבעיות האמיתיות של המקצוע, וכי תוצאות המחקר יישומו בצורה מועילה ומבוקרת וכך יניעו את שאלות המחקר הבאות. התהליך המעגלי הזה של שאלה - תשובה - ושאלה חוזרת, שבו מעורבים אנשי המחקר ואנשי השדה בשיתוף פעולה הדוק הוא מקור מרכזי לקידום המקצוע.

כתב עת מקצועי, כמו כתב העת לפיזיותרפיה, נועד להיות אחד הערוצים המרכזיים להפצת ידע מקצועי ולפיתוח קשר פורה ומפרה בין העוסקים בתחומים המגוונים של המקצוע. בגיליון הנוכחי בחרנו לפרסם מאמרים המייצגים סוגים שונים של מחקרים, ולכולם תרומה חשובה לפיתוח המקצוע.

הגיליון הנוכחי פותח במאמרה של דר' תמר יעקב המציג בפני הקוראים את היתרונות של ניתוח ופרסום תיאורי מקרה, ומספק תדריך לכתבתם. בעוד מחקרים מבוקרים נחשבים גולת הכותרת בעולם המדע, אין ספק שלתיאורי מקרה יש תפקיד חשוב בשיתוף עמיתים למקצוע בפרטי החשיבה הקלינית, בחשיפת גישות טיפוליות ייחודיות ובהתפתחות הידע המקצועי. תקוותנו היא כי מאמר זה יעודד אנשי מעשה רבים לשתף את קהל הקוראים בידע העצום שבאמתחתם.

מאמרה של גבי נאוה אקשטין מציג כלי הערכה אשר פותח בישראל לשימוש פיזיותרפיסטים העובדים בקהילה. כלי זה יכול לשמש להערכת תפקוד ומוגבלות של אנשים עם מגוון בעיות רפואיות המצריכות שיקום בקהילה. מאמרם של דר' יצחק מלצר ועמיתיו מציג שאלון לדיווח עצמי המיועד להערכת תפקוד ומוגבלות של אוכלוסיית הקשישים. הצגת שני כלים אלו בכתב העת, יחד עם תוצאות מחקרים המעידים על תקפותם ועל מהימנותם, מספקים לקוראים כלים חדשים היכולים לשרתם בעבודה היום יומית.

מאמרה של דר' יוכבד לויפר מביא סקירה והערכה שיטתיות של מחקרים בנושא יחודי: השפעת גירויים חשמליים תחושתיים בשיקום לאחר אירוע מוחי. מאמר מסוג זה מאפשר לקורא לקבל תמונה עדכנית של הראיות הקיימות בספרות המקצועית העולמית לגבי הנושא הנסקר, ובכך לסייע בטיפול מבוסס ראיות (Evidence Based Practice).